

Raad voor
Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming

· · Advies Voorontwerp Wet Deelgezag

Den Haag, 18 juni 2020

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Het wetsontwerp nader belicht	5
2.1.	Vestiging en beëindiging van deelgezag	5
2.2.	Dagelijkse opvoeding en verzorging	6
2.3.	Het recht op omgang	8
2.4.	Het blokkaderecht	8
2.5.	Voorkeurspositie na overlijden gezagdragers	9
3.	Analyse	10
4.	Conclusie en aanbevelingen	11
5.	Geraadpleegde deskundigen	12

1. Inleiding

Binnen de samenleving zijn de opvattingen over relaties en ouderschap in de loop der jaren veranderd. Het traditionele gezin, waarbij kinderen opgroeien bij hun getrouwde vader en moeder, geeft steeds meer ruimte aan anders samengestelde gezinnen, soms met meer dan twee opvoeders.¹ Het huidige familierecht biedt geen formele kaders voor gezinnen waarbij het kind meer dan twee opvoeders heeft; het kind kan maximaal twee juridische ouders hebben en maximaal twee personen hebben het ouderlijk gezag. Met het wetsontwerp deelgezag wordt getracht een formele positie te geven aan personen die nauw betrokken zijn bij de verzorging en opvoeding van een kind, maar in de huidige situatie geen gezag kunnen dragen.

Op 24 april is het voorontwerp van de wet deelgezag (hierna: het wetsontwerp) in consultatie gegaan. De Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna: de RSJ) is gevraagd op dit wetsontwerp te reageren. Het wetsontwerp is een uitwerking van de kabinetsreactie op de aanbevelingen van de Staatscommissie Herijking ouderschap (hierna: de Staatscommissie).²

De opdracht aan de Staatscommissie was - onder meer - het adviseren van de regering over de invoering van een wettelijke regeling voor meerouderschap en meeroudergezag, met het oog op de toegenomen diversiteit in gezinsvormen binnen de samenleving. De adviezen van de Staatscommissie strekken tot het mogelijk maken van meerouderschap en meeroudergezag, met een maximum van vier juridische ouders en vier personen die met het ouderlijk gezag zijn belast.³ Daarnaast stelt de Staatscommissie nog een 'gedeeltelijke gezagsoverdracht' voor ten aanzien van 'andere verzorgers en opvoeders', zoals pleegouders.⁴ In de kabinetsreactie op de aanbevelingen van de Staatscommissie staat dat de regering vooralsnog geen stap wil zetten tot invoering van meerouderschap en meeroudergezag, maar kiest voor een regeling voor deelgezag.⁵

Hoewel de RSJ onderkent dat de belangen van meerdere betrokkenen een rol kunnen spelen bij de onderwerpen waarop het wetsontwerp ziet, zal in dit advies met name worden getoetst of het wetsontwerp ondersteunend is aan het belang van het kind. Met het 'belang van het kind' doelt de RSJ in dit advies op een balans tussen de erkenning en bescherming van de relatie tussen het kind en een (mede)opvoeder en de bescherming van het kind tegen potentiële en onnodige conflictsituaties.

In het wetsontwerp wordt deelgezag als een nieuwe vorm van gezag over minderjarigen geïntroduceerd. Doel van het wetsontwerp is het waarborgen van het recht van het kind op een familie- en gezinsleven met alle betrokken opvoeders en het geven van meer duidelijkheid over de rol van een derde (en vierde) opvoeder die nauw bij de opvoeding betrokken is. De RSJ waardeert dat de continuïteit in de

¹ Staatscommissie Herijking ouderschap, Kind en ouders in de 21ste eeuw, Den Haag: Xerox/OBT 2016, p. 66.

² Staatscommissie Herijking ouderschap, Kind en ouders in de 21ste eeuw, Den Haag: Xerox/OBT 2016.

³ Staatscommissie Herijking ouderschap, Kind en ouders in de 21ste eeuw, Den Haag: Xerox/OBT 2016, aanbeveling 35 & 41.

⁴ Staatscommissie Herijking ouderschap, Kind en ouders in de 21ste eeuw, Den Haag: Xerox/OBT 2016, aanbeveling 43, p. 451-452.

⁵ Kabinetsbrief betreffende de aanbevelingen op het terrein van draagmoederschap, meerouderschap en meerpersoonsgezag van de Staatscommissie Herijking ouderschap, d.d. 12 juli 2019.

opvoedingsrelatie in dit wetsontwerp het uitgangspunt vormt. Eveneens staat de RSJ achter het uitgangspunt, zoals ook de Staatscommissie en de wetgever aangeven, dat voorkomen moet worden dat een wijziging in het gezagsrecht leidt tot een toename van het aantal conflicten rond het kind. Tegelijkertijd constateert de RSJ een groot aantal knelpunten bij dit wetsontwerp. De RSJ vraagt zich af of de Wet deelgezag de gewenste uitwerking in de praktijk zal hebben, en of het daarmee een zinvolle wijziging van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek betreft. De RSJ ontraadt de Minister het wetsontwerp in deze vorm in te dienen.

2. Het wetsontwerp nader belicht

Deelgezag wordt gevestigd op gezamenlijk verzoek van de ouders met gezag en de toekomstige deelgezagdrager. Het wetsontwerp neemt als uitgangspunt dat deelgezag tot stand komt in goede harmonie met alle betrokkenen en ook in goede harmonie wordt uitgevoerd.⁶ Deelgezag omvat een deelplicht en een deelrecht jegens het kind met betrekking tot een deel van de opvoeding en verzorging samen met de (ouderlijk) gezagdragers.⁷

Binnen het wetsontwerp zijn vijf belangrijke onderwerpen te onderscheiden:

1. De vestiging en beëindiging van deelgezag;
2. De dagelijkse opvoeding en verzorging;
3. Het recht op omgang;
4. Het blokkaderecht;
5. Voorkeurspositie na overlijden gezagdragers.

Deze onderwerpen worden hieronder apart besproken, waarbij knelpunten zijn signaleerd en geformuleerd. Deze knelpunten worden in het volgende hoofdstuk nader geanalyseerd.

2.1. Vestiging en beëindiging van deelgezag

In het wetsontwerp wordt bij het verkrijgen van deelgezag onderscheid gemaakt tussen twee situaties: a. intentioneel deelgezag, waarbij deelgezag uiterlijk drie maanden na de geboorte van het kind tot stand wordt gebracht (artikel 1:253zc BW), en b. deelgezag op een later moment (artikel 1:253zd BW).

Bij situatie a komt deelgezag vrij gemakkelijk tot stand, namelijk op dezelfde wijze als bij twee ouders die gezamenlijk het gezag willen uitoefenen: via een digitaal formulier.⁸ In geval van situatie b is een rechterlijke toets geboden, met (onder meer) de voorwaarde van een verzorgingstermijn van tenminste één jaar als waarborg voor een nauwe persoonlijke betrekking tussen de deelgezagdrager en het kind.⁹ Bij een dergelijk verzoek wordt van de gezagdragers 'verwacht' dat zij het kind hierbij betrekken. De rechter hoort het kind op grond van artikel 809 Rechtsvordering.¹⁰

Deelgezag eindigt van rechtswege of door uitspraak van de rechter. Een verzoek tot beëindiging van deelgezag kan worden ingediend door de deelgezagdragers en gezagdragers gezamenlijk, door één van hen, door het Openbaar Ministerie of door de Raad voor de Kinderbescherming.¹¹

⁶ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 29.

⁷ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 25.

⁸ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 30.

⁹ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 31-32.

¹⁰ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 32.

¹¹ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 18 & 33.

Knelpunt 1:

De toestemming van de minderjarige is bij een verzoek tot deelgezag, of bij de beëindiging van deelgezag, niet vereist. Evenmin wordt in de memorie van toelichting aandacht besteed aan een informele rechtsingang voor de minderjarige. Aan de stem van het kind wordt ook geen specifieke aandacht besteed (artikel 12 lid 1 en 2 IVRK), behalve dat de rechter het kind hoort op grond van artikel 809 Rechtsvordering. Het (standaard) horen van kinderen kent echter een leeftijdsgrens van twaalf jaar, terwijl jongere kinderen ook een mening kunnen hebben over het wel of niet betrekken van een derde (en vierde) persoon in de opvoeding.¹² Het is van belang te weten of de relatie tussen de deelgezagdrager en het kind vertrouwd en goed is. Om die reden is het horen van kinderen, zo ook van jonge kinderen, belangrijk en nodig.

Knelpunt 2:

In totaal kunnen twee personen deelgezag krijgen, naast twee gezagdragers. In de memorie van toelichting staat dat een reeds bestaande deelgezagdrager niet hoeft in te stemmen met de komst van een tweede deelgezagdrager.¹³ Dit leidt mogelijk tot (extra) conflictsituaties in de praktijk, in geval de 'eerste' deelgezagdrager het niet eens is met de komst van een 'tweede' deelgezagdrager.

2.2. Dagelijkse opvoeding en verzorging

Ouderlijk gezag heeft betrekking op de persoon van de minderjarige, het bewind over zijn vermogen en zijn vertegenwoordiging in burgerlijke handelingen, zowel in als buiten rechte (artikel 1:245 lid 4 BW). Deelgezag heeft daarentegen, conform het voorgestelde artikel 1:253z BW, alleen betrekking op de persoon van de minderjarige. Dit betekent dat deelgezagdragers geen tekenbevoegdheid of beslisbevoegdheid (bij gewichtige aangelegenheden) toekomt: de deelgezagdrager kan bijvoorbeeld geen toestemming geven voor een medische behandeling en geen bankrekening op naam van het kind openen. Eveneens bestaat er voor de deelgezagdrager geen onderhoudsverplichting ten opzichte van het kind.¹⁴

Deelgezag ziet enkel op de verzorging en opvoeding van de minderjarige. Daarmee draagt de deelgezagdrager (mede)verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind en dient hij/zij de ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind te bevorderen.¹⁵ In de uitvoering betekent dit dat deelgezagdragers enkel de bevoegdheid tot het nemen van beslissingen over de dagelijkse verzorging en opvoeding toekomt. Hierbij valt te denken aan beslissingen over vragen zoals: de voeding, de bedtijden, sportactiviteiten, speelafspraken enzovoort.¹⁶ Voor het kind betekent dit dat hij/zij deze beslissingen van de deelgezagdrager dient op te volgen (artikel 1:249 BW, het correctierecht). Bij de dagelijkse beslissingen blijft de mening van de gezagdragende ouders evenwel doorslaggevend. In geval hierover een geschil ontstaat tussen deelgezagdragers en gezagdragers, is de geschillenregeling van artikel 1:253a BW niet van toepassing; deze staat enkel open voor geschillen omtrent het ouderlijk gezag en niet voor beslissingen over de dagelijkse verzorging en opvoeding.¹⁷ Op de deelgezagdrager rust

¹² Bruning e.a., Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie, Nijmegen: WODC 2020.

¹³ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 32.

¹⁴ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 11.

¹⁵ Het wetsontwerp past artikel 1:247 lid 2 en artikel 1:248 daartoe aan.

¹⁶ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 10.

¹⁷ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 11.

de plicht om bij de te nemen beslissingen rekening te houden met de ouders met gezag die de volledige verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding dragen.¹⁸

Knelpunt 3:

Deelgezag omvat naast het nemen van beslissingen over de dagelijkse opvoeding en verzorging geen verdere 'onderdelen' van het ouderlijk gezag. Hierdoor kan de keuze voor de term 'deelgezag' misleidend zijn.

Knelpunt 4:

In de literatuur is geen aanknopingspunt te vinden voor problemen bij het nemen van dagelijkse beslissingen binnen het gezin, zoals het bepalen van de bedtijd. Uit onderzoek naar de situatie van pleegouders blijkt dat er wel problemen bestaan vanwege het ontbreken van een tekenbevoegdheid en beslisbevoegdheid.¹⁹ Voor deze problemen biedt het wetsontwerp echter geen oplossing.

De (ouderlijk) gezagdragers beslissen over gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen. Deze beslissingen kunnen van invloed zijn op de dagelijkse opvoeding en verzorging van het kind. Het is van belang dat de deelgezagdrager hiervan op de hoogte wordt gesteld. Hierdoor omvat deelgezag ook het recht van de deelgezagdrager op informatie en consultatie. Dit informatierecht ziet niet alleen op informatie van de ouder met gezag (artikel 1:377b BW), maar bevat ook het recht op informatie van derden die beroepsmatig bij het kind zijn betrokken, zoals de school of de huisarts (artikel 1:377c BW). Het recht op consultatie geldt alleen richting de gezagdragers en niet richting derden.²⁰

Knelpunt 5:

Deelgezagdragers mogen mee naar een huisartsbezoek voor niet gewichtige aangelegenheden en informatie opvragen, maar mogen geen toestemming geven voor een medische behandeling. Voor huisartsen – en andere beroepskrachten – kunnen deze verschillen binnen de positie van de deelgezagdrager verwarrend zijn.

Beroepskrachten hebben geen inzage in het gezagsregister, om te zien of iemand wel of geen deelgezag heeft. In de praktijk zal de huisarts zich dan, net als in de huidige situatie, eerst wenden tot de gezagsdragende ouder met de vraag of een derde de gevraagde informatie mag krijgen. In die zin zal er voor de praktijk weinig veranderen. In geval van een conflictsituatie is de positie van de deelgezagdrager daarentegen wel sterker: deze kan op basis van een uittreksel uit het gezagsregister zijn recht op informatie bij de betreffende beroepskracht afdwingen.

In geval de rechter een kindbeschermingsmaatregel uitspreekt, houdt dit veelal een beperking in van het ouderlijk gezag. De ouders met gezag dragen primair de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van het kind (artikel 18 IVRK). In de memorie van toelichting staat om die reden dat aanwijzingen die de gecertificeerde instelling kan nemen (in de uitvoering van de ondertoezichtstelling) niet gericht kunnen worden aan de deelgezagdrager, maar enkel aan de gezagdragers.²¹

¹⁸ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 21.

¹⁹ W. Smit e.a., *Pleegouders over gezag en adoptie*, Amsterdam: Regioplan 2015, p. 17-18.

²⁰ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 12.

²¹ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 18-19.

Knelpunt 6:

Het voorgestelde artikel 1:253z BW geeft de deelgezagdrager de bevoegdheid tot het nemen van dagelijkse beslissingen over de verzorging en opvoeding van het kind. Aanwijzingen van een jeugdbeschermer van de gecertificeerde instelling, in de uitvoering van een ondertoezichtstelling, zien vaak op dergelijke dagelijkse beslissingen. Het kan tot extra conflicten in de gezinssituatie, en tot verwarring bij het kind, leiden in geval aanwijzingen van de jeugdbeschermer wél op de gezagdragers, maar niet op de deelgezagdrager van toepassing zijn.

De deelgezagdrager heeft een informatierecht ten aanzien van derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding. Dit zou betekenen dat de deelgezagdrager *geen* aanwijzingen kan krijgen van de jeugdbeschermer, maar *wel* informatie kan afdwingen bij deze zelfde jeugdbeschermer. Deze constructie kan conflictverhogend werken en de uitvoering van de ondertoezichtstelling bemoeilijken.

2.3. Het recht op omgang

Het kind heeft recht op omgang met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat (artikel 1:377a lid 1 BW en artikel 8 EVRM). Op grond van artikel 1:377a lid 2 BW kan de rechter een omgangsregeling vaststellen met een eventuele derde, in geval een nauwe persoonlijke betrekking tussen het kind en deze persoon kan worden aangetoond. De band tussen een kind, zijn ouders en anderen die een belangrijke rol spelen in zijn verzorging en opvoeding kan daarmee rekenen op bescherming tegen onverhoedse verbreking.²² Het wetsontwerp stelt voor om artikel 1:377a BW zodanig aan te passen dat de deelgezagdrager standaard een recht op omgang toekomt; de nauwe persoonlijke betrekking hoeft daarmee niet eerst te worden aangetoond.

Knelpunt 7:

Er zijn situaties voorstelbaar waarin een stiefouder, bijvoorbeeld na een breuk met de gezagdragende ouder, langzaam uit beeld raakt. In dat geval kan het onwenselijk zijn dat de stiefouder op basis van de status van deelgezagdrager standaard een omgangsrecht toekomt, in plaats van dat eerst wordt getoetst of er nog sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking met het kind.

2.4. Het blokkaderecht

Het wetsontwerp geeft de deelgezagdrager een blokkaderecht in geval van een substantiële wijziging van de dagelijkse opvoeding en verzorging, zoals bijvoorbeeld een verhuizing. Dit houdt feitelijk in dat de gezagdrager(s) de instemming van de deelgezagdrager(s) nodig heeft/hebben voordat een dergelijke wijziging doorgevoerd kan worden. Het blokkaderecht dient ter bescherming van de rol die de deelgezagdrager in de opvoeding van het kind heeft.²³

²² Staatscommissie Herijking ouderschap, Kind en ouders in de 21ste eeuw, Den Haag: Xerox/OBT 2016, p. 304.

²³ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 13-14.

Knelpunt 8:

De meerwaarde van het blokkaderecht wordt in de memorie van toelichting met name beredeneerd vanuit de positie van de deelgezagdrager. Tegelijkertijd zijn er meerdere situaties denkbaar waarbij de deelgezagdrager zelf onderdeel is van een substantiële wijziging in de zorgregeling, bijvoorbeeld door een breuk tussen de deelgezagdrager en gezagdrager. In de memorie van toelichting worden dergelijke mogelijkheden als uitzonderingssituatie op het blokkaderecht genoemd. Dit maakt het blokkaderecht, in de context van deelgezag, juridisch erg complex.

Het lijkt bovendien niet noodzakelijk de positie van een medeopvoeder te beschermen via het blokkaderecht, dat weer is gekoppeld aan deelgezag. Een medeopvoeder kan in de huidige situatie de rechter om een omgangsregeling verzoeken, in geval een nauwe persoonlijke betrekking met het kind aantoonbaar is. Wanneer deze nauwe persoonlijke betrekking niet bestaat, vervalt daarmee ook het recht op omgang. Vanuit het belang van het kind, gelet op de mogelijke toename van conflicten, lijkt daarom de huidige regeling van artikel 1:377a BW voldoende.

2.5. Voorkeurspositie na overlijden gezagdragers

De juridische ouder zonder gezag heeft op grond van het huidige familierecht een voorkeurspositie om het gezag te verkrijgen na overlijden van de gezagdragende ouders van het kind. Dit houdt in dat deze ouder te allen tijde de rechter kan verzoeken hem of haar met het ouderlijk gezag te belasten, ook als door de gezagdragende ouder testamentair is vastgelegd wie is aangewezen als gezagdrager bij overlijden. Het wetsontwerp stelt voor de deelgezagdrager eenzelfde voorkeurspositie te geven.²⁴

Knelpunt 9:

In geval van overlijden van een gezagdragende ouders is het van belang dat goed naar de situatie rondom het kind wordt gekeken. Het is de vraag of een directe koppeling met deelgezag het meest in belang van het kind is: mogelijk is de situatie van het kind – sinds het vaststellen van het deelgezag – veranderd waardoor ook andere personen in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staan.

²⁴ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 15.

3. Analyse

In de huidige situatie, waarin er géén sprake is van deelgezag, kunnen al meer dan twee personen betrokken zijn bij de verzorging en opvoeding van een kind. In de ideale situatie nemen zij de dagelijkse beslissingen gezamenlijk, informeren en consulteren zij elkaar bij gewichtige aangelegenheden en is er sprake van omgang. En wanneer een beroepskracht een medeopvoeder geen informatie wenst te geven, geeft de gezagdrager daar eerst toestemming voor.

In geval van deelgezag verandert er tot zover niet veel: de gezagdragers en deelgezagdragers nemen, in de wenselijke situatie, nog steeds gezamenlijk de dagelijkse beslissingen en vindt er omgang plaats, niet alleen van nature maar nu ook als een wettelijk recht van de deelgezagdrager. Het kan bovendien nog steeds voorkomen dat een beroepskracht weigert informatie te geven aan een deelgezagdrager, simpelweg omdat het bestaan van deelgezag, en de strekking daarvan, de beroepskracht niet zonder meer bekend is.

Uitgangspunt van het wetsontwerp is dat deelgezag in goede harmonie wordt uitgevoerd.²⁵ Wanneer daarvan sprake is, brengt het wetsvoorstel echter geen wezenlijke veranderingen met zich mee. Dit verandert in geval van conflictsituaties: dan krijgt de deelgezagdrager meer mogelijkheden om het conflict formeel te beslechten. Hoewel de wetgever aangeeft dat conflicten, in belang van het kind, zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, acht de wetgever het ook van belang dat de deelgezagdrager rechtsbescherming toekomt.²⁶ Op die manier draagt deelgezag niet bij in de uitoefening van gezag, maar formaliseert het conflicten die voortvloeien uit het gezagsrecht, met een kans op escalatie.

De gevolgen van het wetsvoorstel komen vooral voort uit het uitgangspunt dat het kind belang heeft bij continuïteit van de opvoedingsrelatie. Gesteld wordt dat daarmee ook de rol van de medeopvoeder wordt beschermd. In het wetsontwerp lijkt hier meer waarde aan te worden gehecht dan aan het belang van het kind bij een beperking van het aantal formele conflicten. Het is de vraag of dit een juiste afweging is. Bijkomend is de vraag of de rechter zich in geval van conflictsituaties niet beter kan focussen op de actuele situatie rondom het kind, dan op de in een eerder stadium gevestigde rechten van de deelgezagdrager. Dit geldt met name ten aanzien van het recht op omgang (onderwerp 3), het blokkaderecht (onderwerp 4) en de voorkeurspositie bij overlijden (onderwerp 5).

²⁵ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 29.

²⁶ Concept memorie van toelichting Wet deelgezag (consultatieversie), p. 8.

4. Conclusie en aanbevelingen

In het voorgaande zijn vijf onderwerpen uit het wetsontwerp door de RSJ uitgelicht. Met betrekking tot het eerste onderwerp, de vestiging en beëindiging van deelgezag, acht de RSJ de positie van het kind zelf hierin te zwak. Bij het tweede onderwerp, de dagelijkse opvoeding en verzorging, is de RSJ van mening dat het recht om dagelijkse beslissingen te nemen weinig verandert voor de dagelijkse praktijk. Bovendien is de term 'deelgezag' misleidend wanneer het enkel ziet op deze dagelijkse beslissingen, en niet op meer gewichtige aangelegenheden die onder het gezagsrecht vallen. Ten aanzien van het derde onderwerp, het recht op omgang, is de RSJ van oordeel dat de wet reeds in een regeling voorziet (artikel 1:377a BW) die alle betrokkenen de juiste rechtsbescherming biedt. Bij het blokkaderecht (onderwerp 4) en de voorkeurspositie bij overlijden van de ouders met gezag (onderwerp 5) ziet de RSJ geen noodzaak om deze onderwerpen te koppelen aan het concept deelgezag.

In het wetsontwerp wordt beoogd bescherming te bieden ten aanzien van de relatie tussen het kind en een derde (en vierde) volwassene die betrokken is bij de opvoeding van het kind. Het wettelijk beschermen van deze relatie kan in het belang van het kind zijn. Deze bescherming komt in het wetsontwerp echter met name tot uiting door de vestiging van procedurele rechten voor de derde (en vierde) opvoeder, in plaats van dat er een inhoudelijke betekenis aan deze relatie wordt gegeven. Daarbij wordt het kind onvoldoende betrokken bij het vestigen en eindigen van de wettelijke positie van de derde (en vierde) opvoeder. Tot slot is er te weinig aandacht besteed aan het voorkomen van onnodige formele conflicten rond het kind. Naar oordeel van de RSJ is het wetsontwerp daarmee onvoldoende ondersteunend aan het belang van het kind.

Op basis van bovenstaande vraagt de RSJ zich af of de Wet deelgezag de gewenste uitwerking in de praktijk zal hebben en of de betreffende toevoeging aan het Burgerlijk Wetboek daarmee zinvol is. De RSJ ontraadt de Minister het wetsontwerp in deze vorm in te dienen. De RSJ doet de volgende aanbevelingen waarmee meer recht kan worden gedaan aan de, door de RSJ onderschreven, uitgangspunten van het wetsontwerp:

- Verander de term 'deelgezag' in 'opvoedingsgezag', aangezien de invulling van deelgezag met name ziet op de verzorgings- en opvoedingsrelatie en minder op de gezagsrelatie.
- Voorzie bij 'opvoedingsgezag' enkel in de bevoegdheid tot het nemen van dagelijkse beslissingen (zoals is voorgesteld onder artikel 1:253z BW), maar creëer geen formele rechten die conflictversterkend kunnen werken.
- Beleg een rol bij de Raad voor de Kinderbescherming na overlijden van beide gezagdragende ouders. Er dient zorgvuldig naar de situatie rondom het kind te worden gekeken alvorens het gezagsvacuüm, dat na overlijden is ontstaan, wordt ingevuld. Middels een verkennend onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming kan worden voorkomen dat een eventuele derde (zonder formele status), met een belangrijke rol in de opvoeding van het kind, buiten spel wordt gezet. Daartoe dient artikel 1:253g BW te worden aangepast.

5. Geraadpleegde deskundigen

Bij de totstandkoming van dit advies heeft de RSJ mr. E.A.A. van Kalveen (senior rechter, rechtbank Midden-Nederland & voorzitter expertgroep jeugdrechters) en mr. L. Bastiaans (rechter, rechtbank Limburg & voorzitter expertgroep gezag en omgang) als deskundigen geraadpleegd.

